

PE Ar 934 P
Saaremaa

SAAREMAA MAANOORTE

TEATED.

Saaremaa Maanoorte liikumise hää-
lekandja.
Ilmub tarviduse järel.

Väljaandja ja vastutav toimetaja
A.K a a l.

RIIGIRAAMATUKOGU

Riigiraaamatukogu.
№ 55432
(18.10.40)

0 ✓
SF 6360

Üksiknumber 10 senti.

Väljaandja paljundus, Kuressaare, Lossi t.l.

S A A R E M A A M A A S I O O S R I I T O E T P E A T E D.

Saaremaa maanoorte liikumise hüllekandja.

I. aastakäik.

Ilmub 10 korda aastas

Toimetuse aadress:

Telefon 27 / aadress: ja
Vastutava toimetaja korter

Toimetaja: W. T. H. A. I. ja O. K. A. R. K. O. I. K.

Talvenumber / veebruar / 1934 a.

RIIGIRAHVATUKOGU

T A H T S U S E P Ä E V I D.

Tänavune kümnelaku on täis tähtsaid päevi - mäletame, et
12. jaanuaril igasest meie vabariigi tekkinist, samasse
aastasse on sattunud nende meeste tähtpäevad, kes kõige lähemal
seoses on vabariigi tekkinisega ja saamisega. 12. jaanuaril
sündis Vabandussõjase ühe vägede ülemjuhataja kindralleit-
nant Johan Laidoner oma 50. aastast sünnipäeva; 23. jaanuaril
sündis ja praegune riigivanem Konstantin Päts 60. aast-
päeva. Meie põlvil on õnn osaks saanud ühe elada neid päe-
vi, millest ainult üksikutel kõige julgematel võib rääkida
et neil on aastakümneid tagasi veel hullumeelaks peetav
olnud. Kuigi viimased aastad pole tunnustuseks meie
suuremalt üksmeelsest, olgu meie noorse põlvkonnast
selle, mis põhjustab hindama neid väkiliseks nendele
võrrele, mis toodud helge tuleviku eest, mis meile ole-
vaks osaks saanud. Täitku Vabariigi aastapäeval Saaremaa
maanoorte rindu õnnestuma neile osaks saanud riiklikust
soolemisest ja tänuvõtte nendele meestele, kes pühitsevad
12. tähtpäevi. - Keetku meie Vabariik lõpmatuseni, olgu
meie loojail ees palju helgeid päevi.

ekspert.

Prokuratuuri poolt on peremees vastutusele võetud sigade halva pidamise pärast. Süüdistuse sisu:

1. Sead kannatavad alatoitluse all. 2. Pörsad võõrutatakse liialt varakult. 3. Laudad külmad ja pimedad. 4. Sead lastakse veresugulusesse.

Süü kindlaks tegemiseks seatakse üles seapidamise kohta käivate normide ja ekspertiisi kaudu alused kuidas selles ümbruses peaks toimuma korralik seapidamine. Tunnistajate kaudu tehakse kindlaks, kuidas on seapidamine tegelikult. Tunnistajatena võib välja kutsuda talu- töölisi jne. /Peremees ja perenaised kui asjaosalised hästi ei sobi. Peale selle kontroll-assistendid, peekonsigade vastuvõtjad, loomaarstid liuhikud. Ekspertiisi võiks kuuluda agronoomiline ja veterinaär personaal. Kostjad omalt poolt toovad tunnistajaid ette, kes saja nende seisundist viigustada võivad. rääkimiseks vastuvõtjateks võivad olla tšumakid.

kohta otsus: asjaolne süüdistamine ehk õigeks mõistmine. Peale selle võib kohus ettekirjutusi teha seapidamise korraldamiseks tulevikus. I. asjandused keristused /valgustus, trahv jne/ ei sobi sellises protsessis, mida tehakse võtta õppemeetodina.

Vastutusele võib võtta näiteks korralik põllumees lohaka nööri. Süüdistuse alused väga mitmekesised. Halb eesküju, loomadega halb ümberkäimine, umbrohu seemnete paljundamine jne. Lahjussajate poolt võib esitatud saada tsiviilkohtuile. Lahjussajad esinevad esinevad süüdistusasjus tunnistajatena. Süü kindlaks tegemiseks võib tarvitada tunnistajaid, ekspertiisi, asitõendusid kohtu tuua jne. Eriti tähtis osa on eksperdil, ilma selle tegelaseta võib kõni küsimus lahtiseks ehk üheküliseks jääda.

(i.e. j. n. k.)

Upa nr I. ah L. Tiits, L. Kern, II. ah L. Sepp.
Tõlluste m/r II. ah H. Hagi, V. Saar, L. Benno, H. Tõnn, H. Rõõmus, R
III. ah E. Kalm, R. Nellis, L. Rõõmus, V. Tsapik, H. Tasa, S. Tõnn, A. T
A. Lepik.

Panna m/r I. ah I. Ränk, E. Kõrn, P. Tassane, II. ah H. Ränk, O. Grepp
Kurevere m/r. I. ah S. Tamm, P. Tamm II. ah E. Redlich, M. Kivi, H.
P. Isop, P. Tamm, III. ah M. Kassin, J. Meius, P. Suda, M. Trei. P. Redli
J. Tamm, A. Allik, P. Leeper, Kiituskiri - I. Raud, E. Malk.

Khesia m/r I. ah Tarkus, H. Paju, H. Punab, L. Metsmaaker, A II. ah
H. Rõõmus, H. Mattson, II. Metsmaaker, J. Talu, H. Kõesel.

Kotlandi m/r I. ah M. Grumm, M. Maak, P. Laht, II. ah L. Tarkmeel, M
meel, J. Albor, III. ah M. Armand, H. Reet, P. Kohu, J. Teern, kiitus
J. Armand.

Pidula m/r II. ah E. Laul, H. Rommas, O. Vesberg, V. Nõulik, V. Saag
III. ah J. Rammus, A. Raik, A. Allik, A. Lisa, k/k - A. Põld, R. Öunp
B. Laul.

Sauvere m/r II. ah H. Kõnn, III. ah E. Truu, L. Jürgenfeldt, V. Tam
kapi kuli, k - S. Põld, E. Meius, E. Paju.

Vilsandi m/r I. ah A. Mender, S. Albo, II. ah I. Ulm, Minna Vaher,
L. Trauvert III. ah E. Uus.

Autasõeks said kõik TÕUSEV MAA nr. 1 ja 2, I. ja II ahin
saajad veel muud kirjandust. Paljudes ringides oli alustatu
II ja III astme töid, kuid et arvepidamine puudus, siis tuli
hinnata I astmes. Põua aasta kohta õnnestusid tööd hästi.

LOODUSE JA NOORTE SÕBER A. T O O M 50- AASTANE.

Looduse ja noortesõber A. Toom Vilsandis pühitses 5. j
nuaril a. a. oma 50-dat sünnipäeva, ühes sellega 25 aastast
gevust linnukaitses alal, mis puhul raugemata töömehele õnn
vimes küis ka S. P. J. kirjastajast ja E. Martin. A. Toom oma k
kindla tööga linnukaitses alal on teinud suurt kasvatustöö
ke hulgas. Aastataalt kasvab koode ja noorte koondiste s
alustades kuuluvad A. Toomilt väsitavalt istutoid saetud
ude elustsaare ja mere puujadest. A. Toom ei üksel laialt i
adumal, vaid Vilsandit ja selle "lindude turingat" külaste
gel aastal välismaade teadusmehed. Muu seltskondlise töö l
al on hra. Toom ka Vilsandi maanoorte ringi vanem, seega k
uidates ka noorte koondamise tööle. Saaremaa maanoored, aust
. Toomi tööd ja püüdeid, püüdkem kassa aidata ta suurele t
lgu ta kaua aastaid veel noortele kasvatevaks juhiks! Elaj
nna.

MAANOORTE TÖÖ KÕRGEN ASTE.

Iga algav aasta toob endaga kaasa midagi uut. Mõeldumud aasta tõi meie, maanoorte töömale süstematiseeritud ehk astmestatud töökavad. Kui "Tõusvas maas" nr. 2 ilmusid I ja II astme kavad esimesed algajaile, teised juba rohkem vilnuile, siis asusid paljud Saare noored juba III astme tegevuskavade järele teotsena. Keesolevate ridade ülesanne on lühikest ülevaadet tuua mõeldumud aasta III-da astme töö projektidest /ettevõtteist/. Kolmanda astme töö kava ei piirdu enam ~~teatud~~ teatud mõeldumisel maaalal, mõne juur- või teatud hulga kõõgiviljade kasvatamisel, vaid siin annab maaala mõeldumud ettevõtja kodutalus tarvismineva toodetava aine kvantum. Ettevõtjal tuleb teha vastav selarve või kalkulatsioon, palju on talus vaja juurvilja või kõõgivilja, on väljaselgitatud hulk, mida talu majandus vajab, tuleb leida maaala, millelt võib vastava saagi saada. Edasi vaadates näeme, et ettevõtja peab ettevõtte üle täieliku arvepidamise. Kui I astme töökava juures tegi maanoor kõik tööd võimalikult ise, et omada õigeid töövõtteid ja II astme juures seltsis veel töövõtetele arvepidamine ja tegevus suurema mõeldumisel maaalal ikkagi veel rõhku pandi, et ettevõtja kõik tööd ise teeks, siis kolmanda ehk kõrgema astme töökavas ei nõuta enam, et ettevõtja noor peab kõik tööd ise tegema. Kolmanda astme projektist teostades võib tarvitada vabalt vöörast tööjõudu - kolmanda astme töökava peab õpetama noort talu majanduse üksikuid harusid ja ettevõtteid teostama, seega peab andma noorele võimalus majapidamise juhtimise oskuse omaniseks. Kolmanda astme töö üle tuleb pidada täpne arvepidamine.

Kolmanda astme lõpetamine ja teostamine on õieti maanoorte ringlasel lõpptöök. Kolmanda astme töö edukalt

... ja hindamiskommi juri poolt I ehk II astmaga
hinnatud loetakse noor enda töös teostataval alal maanoorte
ringi kursuse lõpetajaks, ta võib alata astmestatud tööd
jällegi mõnel muul alal, mis teda huvitab.

Oieti moodustab ta kõrgema astme ja selles kõrgemas
astmes teostesid moodunud aastal Lumala, Ilpla, Vatskila, Uua,
Vaivere maanoorte ringides kokku 14 liiget töötavõttega.
Oma isiklikkudest kogemustest moodunud aastal jäi minn
ja TSE astmes töötades, et see on maanoorte t
...-use tipp
...tulunduslisel alal. Noor, kes õppin
... üksikut majapidam
... läru hästi juhtima, on k
...sine tervet talu majapi
damist juhtima.

Kõrgemasse
...esse pääsesid ainult need maanoorte
ringide liikmed, kes eelmistel aastatel olid oma ettevõtteid
lõpetanud I astmaga ja hinnatult ja kutsekoolid lõpetanud noor
...naib, et vanemale noortele ei võiks siin sarnast
...kustust ette seada, kellel peaks julgust olema asuda k
...guses kolmanda astme töökava teostamisele ja vastavad tead
...ised kirjandus jt, õpingis, loengutel või kursustel omand
... võiks seada abalt teha. Noorliigetele on parem, kui nad
...uvad astmete laupa töö juurde, milline tegevus on palju hu
...küllasem.

Tööde as
...mestamisel tuleks arvestada ka ettevõtja va
...adusega. Oleks päris tervitatav nähe, et igal talvel S.M.R.U.
...atus teeks kokkuvõtte, palju on ühel kui teisel alal kõrge
...astme maanoorte töös lõpetanud. Palju on üle viidud I ast
...st II ja sellest kõrgemasse, aluseks võiks võtta mitmuse
...l tehtud hindamist, see annaks kujuka ülevaate ringi tööst
...üksikute noorte edasijõudmisest maatulunduslises alal ja
...staks ehk isegi teatud võistluse tasemele nii ringid kui
...nde üksikud liikmed.

Oskar Kalk

SAAREMAA MAANOORTE TEATED

nr.1

S i s u :

1. Tähtsad päevad.
2. Toimetuselt.
3. Ehitagem Eesti kodu - H. Otstave'.
4. Maanoorte juhid, teid kohustab meie kõikide tulevik.
- O. Kolk.
4. Põllumajanduslikud püüete kohtud.
5. S. M. R. U korradab ka tänava seemete ühistellimise.
6. Asugem ette valmistusi tegema kevadistele metsas-
tamistöödele.
7. Rohumaa korraldamisel on ka noortel ülesandeid.
8. Opiringid olgu oma asjaajamises täpsad.
9. Ringide tegeleste täienduskursused edasi lükatud.
10. Asugem ette valmistama kõnevõistlusteks.
11. S. M. R. U poolt sadetud tervitused.
12. Noored asuge taluramatupidamist õppima.
13. Koondugem spordiliidu ümber.
14. Suhinnad S. M. R. U poolt suviste tööde eest.
15. Maanoorte töö kõrgem aste.

Riigiraamatukega.

№